

Moterų ir vyrų lygybės apžvalga Lietuvoje

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

2025 m. lapkričio 21 d.

Kas yra lyčių lygybė?

- Užtikrintos vienodos moterų ir vyrų teisės bei galimybės.
- Vienodas matomumas ir požiūris, galių ir atsakomybės pasiskirstymas, išteklių, naudos, paslaugų ir teisingumo prieinamumas bei vienodas dalyvavimas visuose procesuose ir srityse.

EIGE Lyčių lygybės indeksas

Lithuania

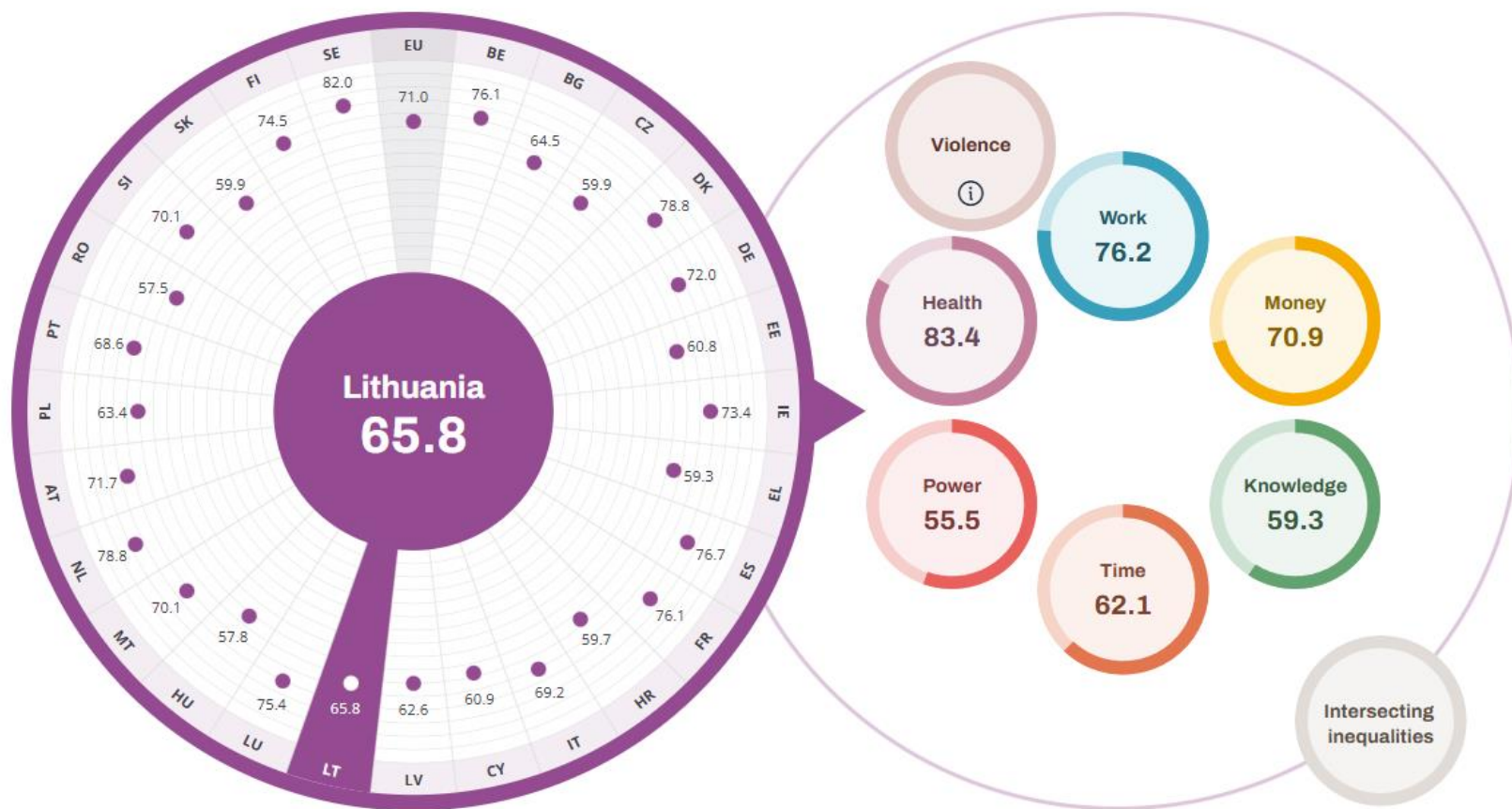

in

2024

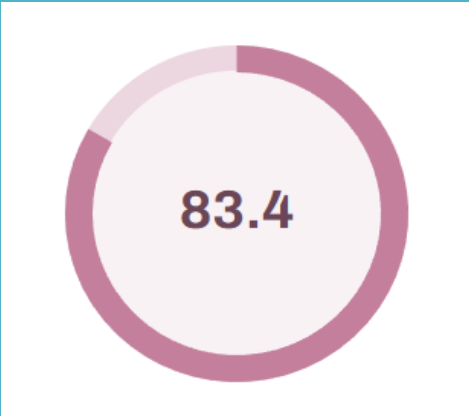

edition

[More on Lithuania →](#)

Sveikata

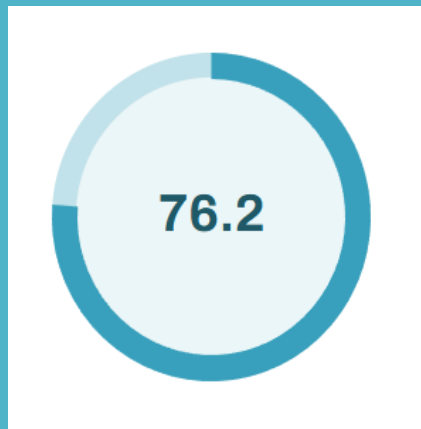
- Moterys Lietuvoje gyvena 9 metais ilgiau nei vyrai.

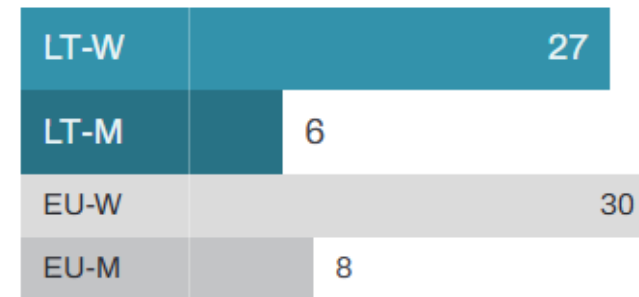
- 82% moterų Lietuvoje nerūko ir nepiktnaudžiauja alkoholiu, kai, tuo tarpu, vyrų tarpe rezultatas – 52%.

Darbas

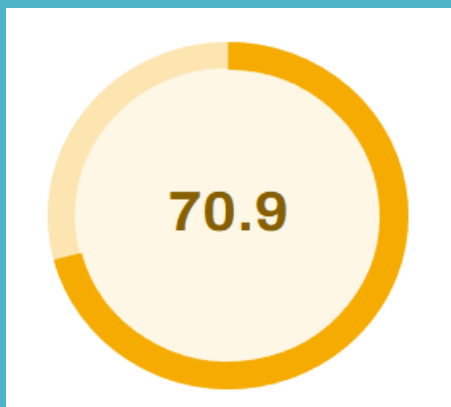
- Darbo rinkoje yra pastebima segregacija. Lietuvoje 27 proc. moterų ir tik 6 proc. vyrų dirba švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinio darbo srityse.

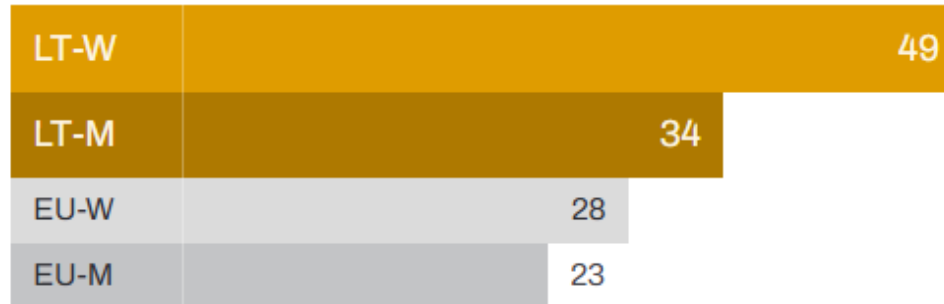
- Galimybę 1 ar 2 valandoms darbo metu išeiti iš darbo, kad būtų galima sutvarkyti asmeninius ar šeimos reikalus, turi palyginti nedaug Lietuvos moterų (29 proc.) ir vyrų (39 proc.).

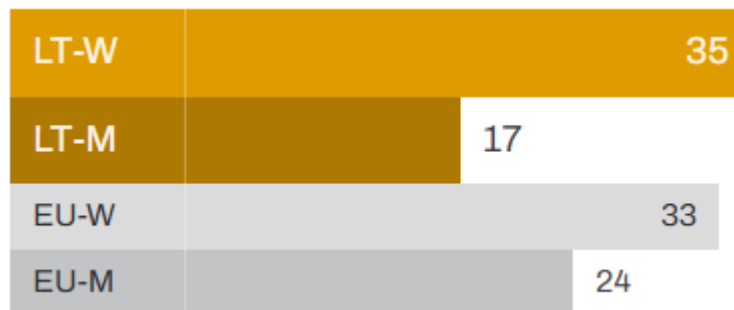
Pinigai

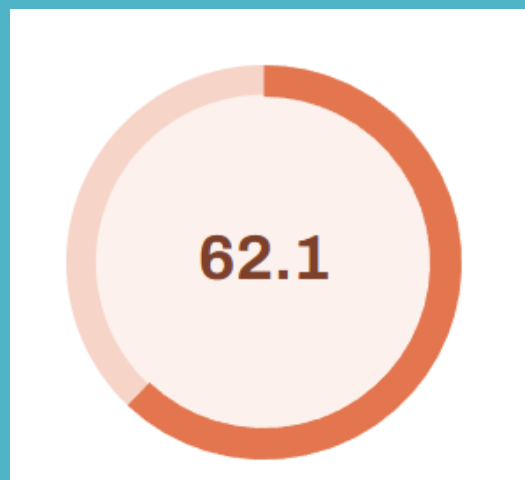
- 49% vienišų moterų ir 34% vienišų vyrų Lietuvoje susiduria su skurdo rizika.

- 35% vienišų moterų, auginčių vaiką (-us) ir 17% vienišų vyrų, auginančių vaiką (-us) Lietuvoje susiduria su skurdo rizika.

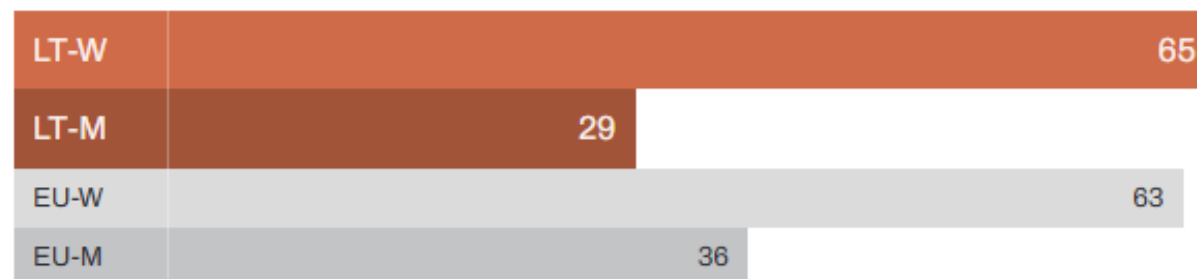
Laikas

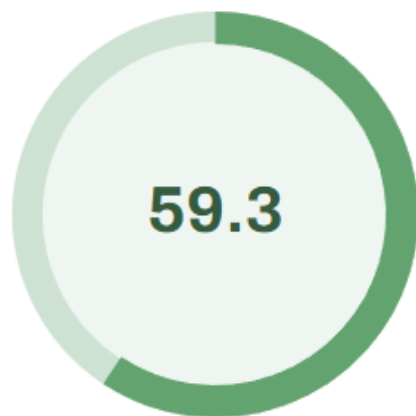
- 35% moterų ir 21% vyrų kasdien užsiima šviečiamąja veikla, rūpinasi vaikais ar anūkais, pagyvenusiais žmonėmis ar žmonėmis su negalia.

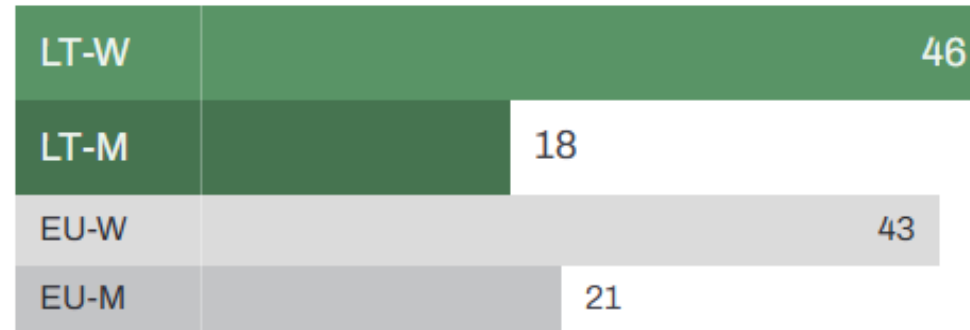
- 65% moterų ir 29% vyrų kasdien gamina maistą ir atlieka namų ruošos darbus.

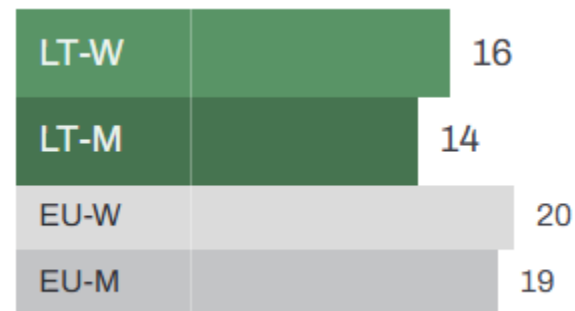
Žinios

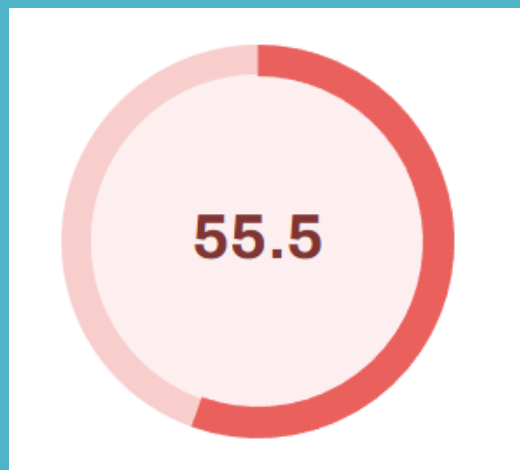
- 46% moterų ir 18% vyrų renkasi aukštosiose mokyklose studijuoti švietimo, sveikatos ir gerovės, humanitarinių mokslų ir menų srityse.

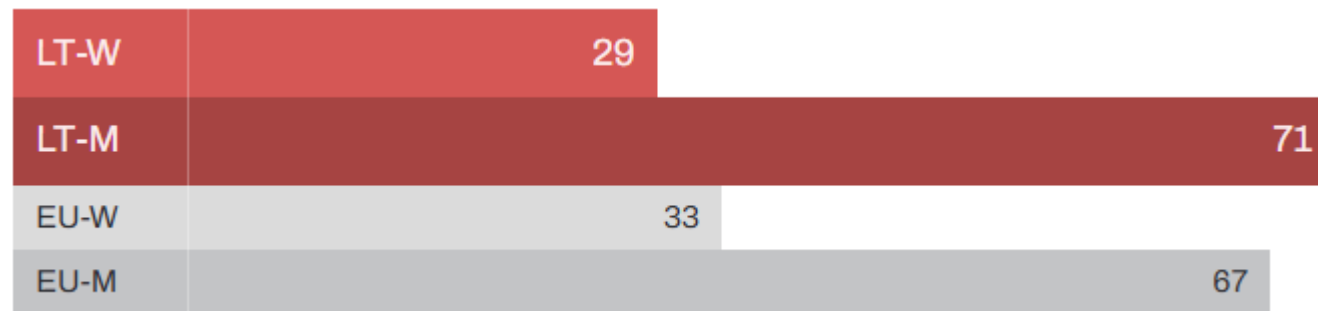
- Lietuvos gyventojai demonstruoja gana žemą dalyvavimo formaliaje arba neformaliajame švietime lygį (16 proc. moterų ir 14 proc. vyrų).

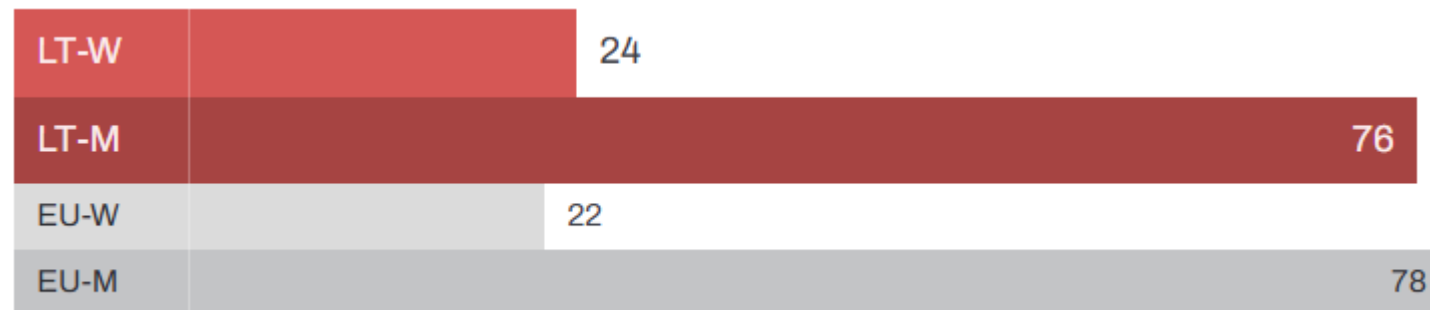
Galia

- Lietuvos Respublikos Seime moterys sudaro tik 29% seimo narių.

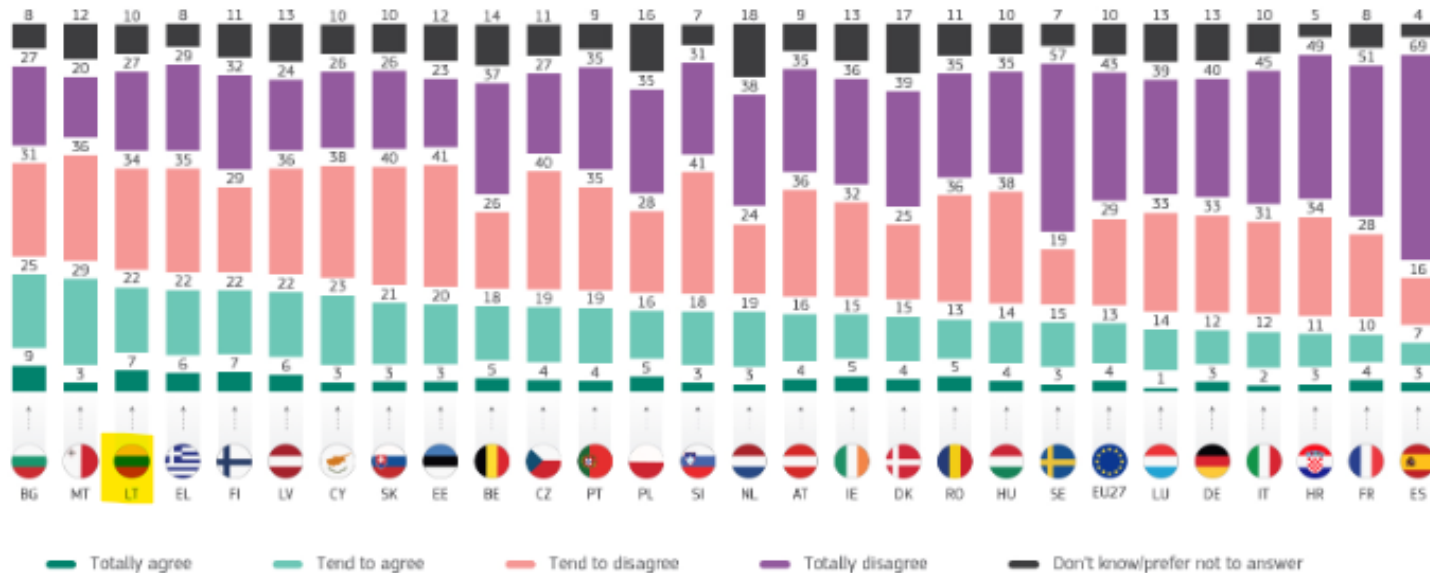

- Lietuvoje socialinės galios srityje moterys sudaro 24 proc. nacionalinių olimpinių sporto organizacijų aukščiausių sprendimų priėmimo organų narių.

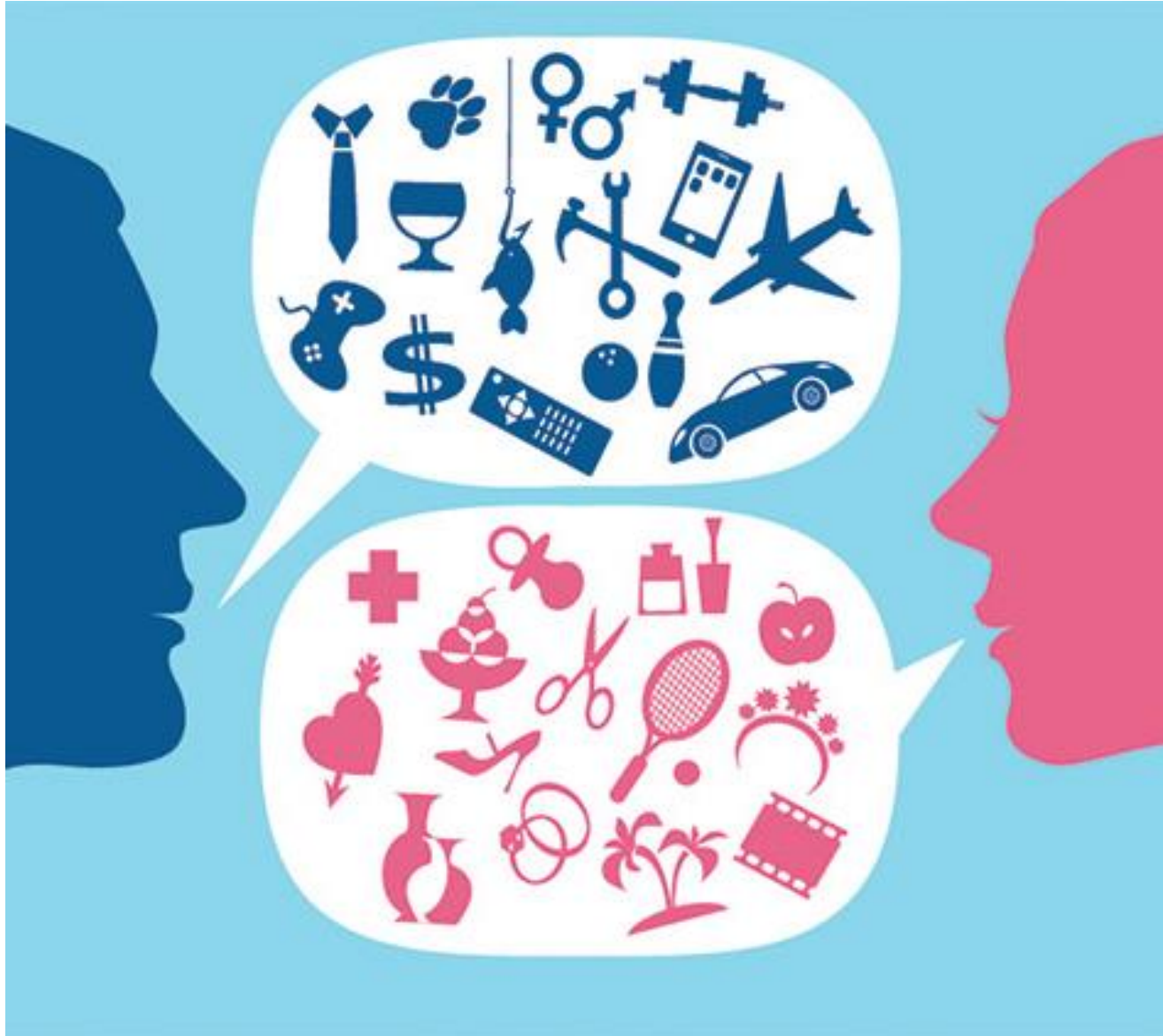

Smurtas

Q2.1 - To what extent do you agree or disagree with the following statements? Women often make up or exaggerate claims of abuse or rape

- 2024 m. **85 proc.** įtariamųjų (kaltinamųjų) asmenų nusikaltimuose dėl smurto artimoje aplinkoje sudarė vyrai.
- 2024 m. Lietuvoje su teiginiu „Moterys dažnai prisigalvoja arba perdeda teiginius apie smurtą ar išžaginimą.“ **visiškai sutiko** 7 % apklaustųjų, 22 % teigė, jog yra **linkę sutikti**.

STEREOTIPAI

**Smurtinis elgesys,
psichikos sveikatos
sunkumai,
priklausomybės,
rizikingas elgesys,
stereotipų pinklės ir t.t.**

**Darbo rinkos segregacija,
neapmokamas darbas,
patiriamas smurtas, didesnė
skurdo rizika, stereotipų
pinklės ir t.t.**

IŠŠŪKIAI

Kas Lietuvoje
reglamentuoja lygias
galimybes ir lyčių
lygybę?

LR Lygių galimybių įstatymas

Įstatymo paskirtis – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Konstitucijos 29 straipsnio nuostatos, **įtvirtinančios asmenų lygybę ir draudimą varžyti žmogaus teises ir teikti jam privilegijas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu.**

Įstatymas numato, kad lygias galimybes turi užtikrinti:

- Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos;
- Švietimo įstaigos, mokslo ir studijų institucijos;
- Darbdavys arba darbdavio atstovas.

Numatoma, kas yra laikoma lygių galimybių pažeidimu.

LR Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas

Įstatymo paskirtis – užtikrinti, kad būtų **įgyvendintos** Konstitucijoje įtvirtintos **moterų ir vyrų lygios teisės**, bei **uždrausti bet kokią diskriminaciją dėl asmens lyties**, ypač kai tai susiję su šeimine ar santuokine padėtimi.

Įstatymas numato, kad moterų ir vyrų lygias galimybes turi užtikrinti:

- Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos;
- Švietimo įstaigos, mokslo ir studijų institucijos;
- Darbdavys arba darbdavio atstovas.

Numatomas draudimas diskriminuoti dėl lyties **organizacijose ir asociacijose bei socialinės apsaugos sistemose**.

Priemonės lygioms
galimybėms ir lyčių
lygybei pasiekti

Moterų ir vyrų lygių galimybių 2023-2025 m. veiksmų planas

Veiksmų plano tikslai:

skatinti lygias moterų ir vyrų galimybes užimtumo ir darbo srityje;

mažinti atotrūkį tarp vyrų ir moterų darbo užmokesčio;

integruoti lyčių lygybės principą į švietimo programas;

skatinti darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą;

skatinti proporcingą moterų ir vyrų dalyvavimą priimanč sprendimus ir einant aukščiausias pareigas;

skatinti asmenis rūpintis savo sveikata;

gerinti pažeidžiamų visuomenės grupių moterų ir mergaičių padėtį.

Lygių galimybių įgyvendinimo 2024- 2026 metų veiksmų planas

Veiksmų plano uždaviniai:

vykdyti šviečiamąsias bei socialinės integracijos veiklas, siekiant įtvirtinti lygių galimybių įgyvendinimą;

organizuoti tikslinių grupių mokymus ir renginius lygių galimybių temomis;

vykdyti neapykantos kalbos ir neapykantos nusikaltimų prevencijos priemones, siekiant mažinti šių reiškinių skaičių;

atlikti tyrimus bei nuolatinį teisinio reglamentavimo peržiūrėjimą ir vertinimą, siekiant užtikrinti lygias galimybes visose gyvenimo srityse;

stiprinti tarpinstitucinį bei tarptautinį bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su socialiniais partneriais lygių galimybių srityje;

organizuoti visuomenės švietimo, lygių galimybių įgyvendinimo veiklas, inicijuoti teisėkūros iniciatyvas siekiant kovoti su rasizmu;

organizuoti visuomenės švietimo, lygių galimybių įgyvendinimo veiklas, inicijuoti teisėkūros iniciatyvas, skatinant LGBTI+ asmenų teisių užtikrinimą.

Horizontalusis principas *„Lygios galimybės visiems“*

Numatytas 2021-2030 m. Nacionaliniame pažangos plane.

Horizontaliojo principo „lygios galimybės visiems“ taikymas užtikrina, kad **visiems asmenims**, nepaisant jų lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, pilietybės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, seksualinės orientacijos ar kitų bruožų, būtų užtikrintos **vienodos teisės ir galimybės** naudotis paslaugomis, infrastruktūra, transportu ir kitomis priemonėmis, dalyvauti visuomeniniame gyvenime.

NVO projektų konkursai

- Moterų ir vyrų lygias galimybes skatinančioms priemonėms įgyvendinti;
- Lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo priemonėms įgyvendinti;
- Emocinei paramai ir kompleksinėms konsultacinėms paslaugoms, teikiamoms telefonu (nuotoliniu būdu) vyrams, išgyvenantiems emocines ir psichologines krizes, stiprinti.

Pažangos priemonės

- Įgyvendinti lygių galimybių, lyčių lygybės principus.
- Plėtoti efektyvios prevencijos ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje sistemą, stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą.
- Užtikrinti stereotipais pagrįsto požiūrio į moterų ir vyrų vaidmenis šeimoje bei visuomenėje paplitimo mažėjimą.

Lyčių lygybė – nauda visiems

Nauda
ekonomikai
(didesnis BVP)

Geresni
verslo
rezultatai

Saugesnė
aplinka

Geresnė
sveikata

Kokybiškesnis
vaiko
gyvenimas

Laimingesni
santykiai

Ačiū už dėmesį!